NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ A NEJLEPŠÍ ČESKÝ TÝDENNIK NA ZÁPADĚ

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1871.—ROČNÍK 44. OMAHA, NEBRASKA. DNE 30. ZÁŘÍ 1914. ČÍSLO 11.

State Historical Society N S U

Milionové armady zápasí se střídavým štěstím na řece Aisne

Obě strany utrpěly hrozné ztráty, ale žádná z nich nedocílila značnějších úspěchů.

Dle ruských depeší poražená rakouská armáda ztratila všecko dělostřelectvo a ustoupila do Uher. — Lid nešťastné monarchie začíná již tušiti hroznou pravdu. — Na moři docílili Němci úspěchu torpédováním a potopením tří britických křižníků. — Útoky jejich v ruském Polsku odraženy.

Nejdelší a nejhroznější bitva v historii světa, zuřící již třetí týden na řece Aisne v severní Francii, jest dosud nerozhodnuta. Ztráty na obou stranách jsou strašné, mnohem větší nežli v bitvě na řece Marne a jest dosti možno, že výsledek této bitvy způsobí rozhodný obrat v celé válce. Prohravší strana sotva se vzpamatuje k vydatnému odporu, tím méně k offensivě a také strana zvítězivší bude vysílena.

Během minulého týdne válečné štěstí bylo střídavé, avšak žádná ze stran nemůže se vykázati nějakými pozoruhodnými úspěchy. Němci opětovně s celou svojí silou vrhali se zejména na levé křídlo armády spojenců, kde byli pokaždé odraženi s velikými ztrátami.

Jeden z nejzuřivějších německých útoků soustředěn byl na zákopy obsazené britickými pluky, které klidně vyčkávaly až německé řady se přiblížily a pak zahájily na ně smrtonosnou palbu z ručnic a strojových děl a několikráte útoky bodáky odrazily.

Stejné hrdinství osvědčily pluky francouzské, proti nimž rovněž Němci opětovně vrhali celé divise pěchoty podporované dělostřelectvem, aniž by stopy půdy získali. Tisíce mrtvých a raněných zůstalo jich na bojišti.

V pondělí vydána byla v Paříži následující zpráva:

"Předně—Na našem levém křídle zprávy o situaci znějí příznivě.

"Za druhé—Na středu vojsko naše úspěšně vzdorovalo novým a velmi prudkým útokům. Trochu jsme postoupili na výšinách podél řeky Meuse. V oblasti kolem Woevre hustá mlha způsobila zastavení operací.

"Za třetí—Na našem pravém křídle (v Lotrinkách a Vogesách) nebylo žádné změny v situaci."

V Londýně téhož dne odpoledne vydána byla následující úřední zpráva:

"Včera v noci nepřítel napadl naši linii ještě s větší zuřivostí, ale se žádným větším úspěchem.

"Není žádné změny v situaci.

"Němci nezískali nikde půdy a Francouzové postoupili tu a tam."

Bezdrátová depeše zaslaná z Berlína do Londýna Marconiho společnosti podává následudjící úřední zprávu, jež byla vydána ve hlavním městě německé říše:

"Není žádné změny v situaci v kterékoli z válečných oblastí a zprávy o vítězném postupu nepřítele jsou nepravdivé.

"Zprávy o pádu dvou tvrzí Přemyslu jsou výmysly.

"Rakouská vláda tvrdí, že ruské vojsko používá kulí dum-dum a v protestu poznamenává, že není to přítomné úmyslem vrchního velitele rakousko-uherské armády chopiti se odvety."

Pověsť o zabití císařova syna.

Zpravodaj jednoho novinářského syndikátu telegrafuje následující historku z Ghentu, jak prý ji slyšel, avšak sám radí, aby byla přijata s reservou:

"Princ Adelbert, třetí syn císaře Viléma, zemřel před několika dny v nemocnici v Brusselu. Sdělil mně to belgický lékař, jenž přijel z Brusselu do Ghentu dnes (v neděli). Dr. Lejle Page, osobní lékař krále Alberta, dostal nařízení, aby vykonal posmrtnou prohlídku v přítomnosti dvou německých lékařů. Shledalo se, že princ byl usmrcen německou kulí. Při jiných prohlídkách rovněž se zjistilo, že mnozí důstojníci císařovi zemřeli na rány přivoděné německými kulemi."

Puma vržena do Paříže.

Německý aeroplan vrhl v sobotu pumu do Paříže, která usmrtila jednoho muže a těžce zranila jeho dceru. Puma spadla v Avenue du Trocadero na rohu Rue Freycinet, nepatrnou vzdálenost od Eiffelovy věže a block od amerického velevyslanectví. Panuje mínění, že byla obmýšlena pro bezdrátovou stanici na Eiffelově věži. Hlava muže, jenž byl usmrcen, byla úplně uražena a dívka, dcera jeho, utrpěla těžké zranění na nohou. Všecky domy v okolí byly poškozeny, zdi některých popraskaly a všecka okna byla rozbita. Za pumou slétla německá vlajka.

Dle depeše k Reuterově kanceláři z Ostende, německý Zeppelin navštívil v sobotu večer belgická města Alost, Ghent, Dynze, Minelbeke a Rolleghem. Do Dynze vrženo bylo pět pum, které smrtelně zranily jednoho starce a poškodily střechu nemocnice. Jedna bomba vržena byla do Rolleghem, avšak nezpůsobila žádnou škodu. Zeppelin zmizel pak směrem ku Francii.

Tři anglické křižníky zničeny.

Těžkou ztrátu utrpělo britické válečné loďstvo minulé úterý, když tři křižníky, Aboukir, Cressy a Hogue, potopeny byly německým podmořským člunem v Severním moři. Zachráněno bylo asi sedm set námořníků, ostatní, v počtu více než třinácti set, zahynuli. Zničené křižníky byly všecky stejného typu, 12,000 tun snosnosti, 440 stop dlouhé, 69.3 stop široké, s ponorem 26 stop. Mužstvo každého pozůstávalo ze 755 důstojníků a námořníků. Byly zbudovány v r. 1900, tak že nebyly nejnovějšího vzoru, avšak dobře se hodily k patrolní službě.

Později zjištěno, že napřed zasažen byl torpédem křižník Aboukir a druhé dva napadeny, když spěchaly tonoucímu mužstvu na pomoc, což prý jest proti mezinárodním zákonům války.

Němci přiznávají přes sto tisíc ztrát.

Celkové německé ztráty na mrtvých, raněných a pohřešovaných jsou udány úředně na 104,589. Poslední seznam, vydaný v neděli, obsahuje 10,527 jmen. Celkové ztráty až do neděle jsou, jak následuje: Mrtvých, 15,674; raněných, 65,908; pohřešovaných, 23,007.

Silná rakouská armáda v Pulji.

Zpravodaj římského časopisu Giornale D'Italia, jenž se dostal do Pulje, velikého přístavu pro válečné loďstvo a arsenálu rakouského, sděluje, že všecky lesy kolem přístavu byly posekány a spáleny; venkovská stavení a villy byly natřeny šedě a zákopy byly vyhozeny a jámy vykopány všude. V Pulji jest prý soustředěno 300,000 mužů vojska a všecky válečné lodi rakouské.

Lid ve Vídni tuší již hroznou pravdu.

Vídeňský dopisovatel římského časopisu "Giornale d'Italia" oznamuje, že obyvatelstvo hlavního města rakouského právě počíná se dozvídati pravdu o katastrofální situaci rakouské armády. Průvod 8,000 dítek, provázených jejich plačícími matkami, jenž procházel vídeňskými ulicemi, učinil nanejvýš trapný dojem na všechno obyvatelstvo. Hrozné ztráty rakouské armády na všech stranách počínají být teprvé nyní patrnými. Nářek tisíců vdov a sirotků, oplakávajících své živitele, a všeobecná bída na všech stranách zvyšují hrůzy bědné situace, v níž ocitla se celá říše.

V pondělí následující telegram obdržen byl v Římě z Petrohradu:

"Pravé křídlo Rakušanů zahnáno bylo za Karpaty do Uher, kde jest pronásledováno Rusy. Záhuba Rakušanů jest úplná, neboť ztratily celé své dělostřelectvo. Rakouské levé křídlo ustoupilo ku Krakovu. Rusové obsadili další z pevností kolem Přemyslu. Zmíněné město jest nyní se všech stran sevřeno Rusy."

Následující úřední oznámení obdrženo bylo v pondělí od štábu velkoknížete Mikuláše, vrchního velitele ruské armády:

"Bitva blíže Sopotskinu, na řece Němenu, v ruském Polsku a Druzeniki, skončila ústupem Němců. Nepřítel přiblížil se k Ossowetzi od severu a jal se bombardovati pevnost. V Haliči obsadili jsme Dembicu, na železnici, pětašedesát mil východně od Krakova a mezi Rzesovem a Tarnovem. Silná kolona nepřátelská ustupuje od Přemyslu směrem k Sanoku, třicetosm mil jihozápadně od Jaroslavě. Na svém útěku zanechali za sebou děla a automobilové transporty. V Coloujoku porazili jsme oddělení nepřítele a vzali hodně zajatců a děl. Pokračujíce ve stíhání, vešli jsme do Uher."

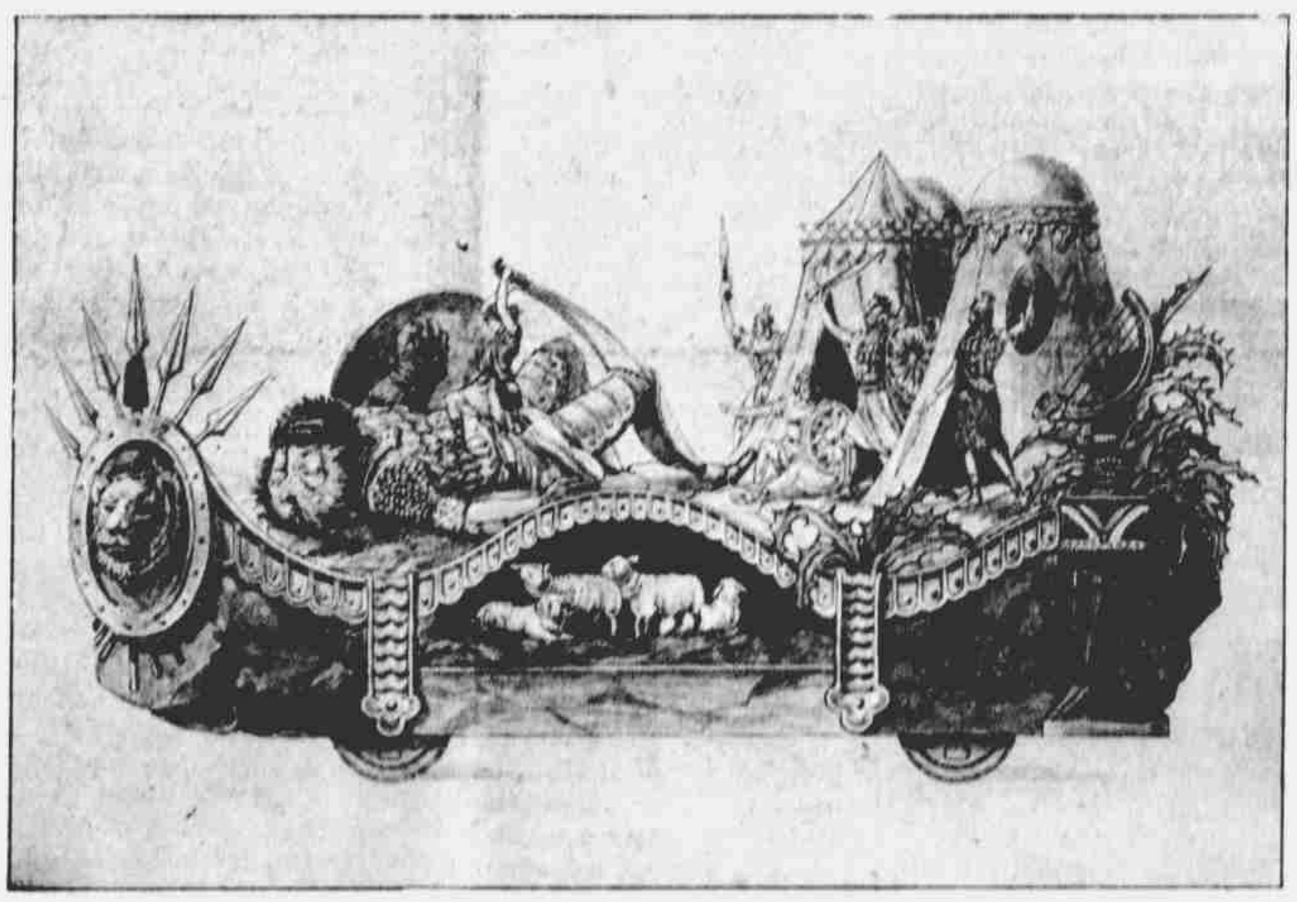

ALLEGORICKÝ VŮZ PŘI AK-SAR-BEN ELEKTRICKÉM PRŮVODU DNE 7. ŘÍJNA 1914.

Němci zabili jedenáct ruských dětí.

Operatoři německého Zeppelinu vrhli pumu na školu v Bialostoku, v Rusku v pondělí, usmrtivše jedenáct dětí, dle depeše z Petrohradu londýnskému Morning Postu.

Z východoasijského bojiště.

East and West novinářská agentura v New Yorku oznámila v pondělí večer, že obdržela následující kabelografickou depeši z Tokia:

"Dle úředního oznámení vydaného dnes, japanská armáda zahájila 25. září útok na první posice Němců, kteří obsadili hřebeny horské mezi řekami Pošaho a Litsunem. Po šarvátce Němci byli zahnáni zpět a japanské vojsko pošinulo své linie 27. září k pravému břehu řek Litsun a Čangtsun, asi osm mil od města Tsing-Tau.

Černohorci obsadili Mostar.

Černohorské vojsko v pátek obsadilo Mostar, hlavní město v Hercegovině. Přerušilo železniční dopravu mezi Metkoviči a Dubrovníkem, jediné to tratě do Kotoru, který jest nyní osamocen. Rakušané úplně opustili jižní část Bosny a Hercegoviny.

ČEŠI A BELGIČANÉ.

Česko-Amer. Tisková Kancelář poslala nám obšírnou zprávu o návštěvě belgické komise v Chicagu, kde byla jí představena česká delegace, pozůstávající z pp. Štěpiny, Pšenky, Zmrhala, Holpucha, Dr. Fišera, Beránka, Melichara a Trunečka z Clevelandu.

Po proslovu mluvčího delegace ujal se slova belgický ministr spravedlnosti a vůdce komise, Carton de Wiart a srdečnými slovy poděkoval české delegaci za projevy sympathie, sliby, že tyto tlumočeny budou stejně hlavám národa jako všemu lidu belgickému.

A na to promluvil slova, která prudce zachvěla srdcem každého přítomného Čecha a jež mohou býti odevzdána všemu českému lidu jako slib lepších dnů pro český národ z kruhů, které se budou na rovnání poměrů v Evropě po válce podíleti.

"Zavadili jste o otázku," řekl předseda komise, "které již dnes kruhy diplomatické věnují velkou pozornost. Ohledy na neutralitu této země váží mne nejíti do podrobností, ale tolik mohu říci, že tentokráte se evropská diplomacie nevyhne rozluštění jednou pro vždy toho problému, poměru malých národů k velkým takovým způsobem, aby byl národnostním sporům učiněn konec, každý národ aby mohl žíti svým vlastním způsobem a prospívati jako samostatný celek. Po samostatné Polsce, jejíž osud se již utváří z víru válečného, musí se dostati spravedlivého zadostiučinění i ostatním utiskovaným národům.

Opakuji, že sobě s největší pozorností prostudujeme memorandum, kterým jste nás poctili a že budeme o vás mluviti a vás podporovati kdekoliv budeme moci věci vaší prospěti. Vaše návštěva a váš milý projev zůstanou v našich vzpomínkách jako jeden z nejsvětlejších bodů naší cesty, kterou podnikáme v době pro náš národ tak bolestné a tak kritické.

Díky vám, Češi, přátelé, vřelé díky."

Tato slova promluvena byla statným Belgičanem ve viditelném pohnutí, které sdíleno bylo všemi přítomnými. Na to seskupili se členové belgické komise kolem členů české delegace a v řeči tu anglické, tu francouzské kladli jim různé otázky, ze kterých bylo viděti, jak živě se o národ český zajímají. Otázky byly ovšem ochotně zodpovídány. Členy komise zajímalo zejména poznati poměr Čechů k rakouským Polákům. Věděli dobře, že Poláci v Rakousku dělali doposud vládní stranu, která znemožňovala ostatním Slovanům dosažení jejich práv, ale vyjádřili důvěru, že se v krátkosti poměry úplně změní.

Předák socialistů, Vandervelde se tázal, zdali již pronikly do Čech zprávy o tom, že Rakousko jest na všech stranách poráženo, což ovšem bylo zodpověděno kladně s citováním některých míst ze zajímavých dopisů, které přišly v posledních dnech a kterými probleskuje pravá nálada v Čechách vládnoucí.

Belgičané zdrželi se v kruhu Čechů as čtvrt hodiny a obě skupiny odloučily se teprve, když tajemník komise oznamoval, že jest čas vydati se na nádraží k vlaku. Rozloučení bylo stejně srdečné, jako bylo podání memoranda důstojné a obřadné a členové české delegace považovali to za známku, že udeřili na pravou strunu srdcí belgických a zanechali v jejich myslích trvalý a příznivý dojem.

Odevzdání memoranda belgické komisi bylo pouze jedním z kroků, které projektuje České Národní Sdružení v Americe, aby působilo ve prospěch české věci u všech osobností, jež budou moci svého slova v rozhodné chvíli uplatniti, až bude o příštím útvaru Evropy rozhodováno.

Podobné organisace, jako jest Národní Sdružení, utvořivší se v jiných česko-amerických osadách, byly Národním Sdružením požádány, by spojily svoji činnost, tak aby se docílilo jednotného a tím mohutného vystupování, které by za sebou mělo celou uvědomělou českou Ameriku. Některé z nich projevily již svoji ochotu tak učiniti a dá se očekávati, že v nejbližších dnech bude míti česko-americká větev jedno těleso, jež ji bude moci v nynější předůležité době úspěšně zastupovati.

Komisařům odevzdán byl pamětní spis, v němž líčena jest situace českého národa a výtisk knihy prof. Monroe-a, "Bohemia and the Čechs". Zprávu Č. A. T. K. obdrželi jsme v úterý ráno, krátce před uzavřením listu, a tudíž při nejlepší vůli nebylo nám možno celou ji uveřejniti.

ALLEGORICKÝ VŮZ PŘI AK-SAR-BEN ELEKTRICKÉM PRŮVODU DNE 7. ŘÍJNA 1914.

OPĚT POVĚSTI O REVOLUCI V PRAZE.

Přes Petrohrad a Řím bylo rozesláno tolik nepravdivých, ba úplně vymyšlených zpráv o poměrech v Čechách a zvláště v Praze, že sotva zasluhují víry, i kdyby zněly sebe "spolehlivěji." V pátek opět oznámeno z Říma, že v Čechách, v Chorvatsku a ve Slezsku vypukly revoluce a v Praze jest prý vzbouření v plné síle již několik dní. Bezprostřední příčinou vzpoury byly prý zprávy o děsných ztrátách českých a chorvatských pluků, které, následkem toho, že se pochybovalo o jejich loyalitě, hnány byly všude do nejprudšího ohně, ba zrovna úmyslně na smrt posílány.

V sobotu římský časopis "Messegero" uveřejnil zprávy z Rakouska, dle nichž si Češi nepřejí odluky od Rakouska, aniž si čeho podobného přejí ostatní Slované vzdor přísnosti rakouských úřadů, které pronásledují nyní každé svobodnější hnutí mezi nimi, rozpouštějíce jejich spolky a potlačujíce časopisy. České pluky nebudou prý posílány na bojiště z obavy, aby hromadně nesbíhaly k Rusům.

Jistý diplomat, jenž přijel v pátek do Londýna z Prahy, vypravuje, že Čechy podobají se doutnající sopce před výbuchem. Zatčení jednoho českého vůdce, jenž se vyslovil proti válce, vyvolalo v celém českém národě největší rozhořčení. Poněvadž v Praze očekává se první výbuch bouře, americký konsul posílá z města všechny ženské turisty.